

КРІЗЬ ПРОСТІР ЧАСУ

*до 100-річчя
Комунального закладу
"Харківська гуманітарно-педагогічна академія"
Харківської обласної ради*

НАРИС ПРО БІБЛІОТЕКУ

КРІЗЬ ПРОСТІР ЧАСУ

*до 100-річчя
Комунального закладу
"Харківська гуманітарно-педагогічна академія"
Харківської обласної ради*

НАРИС ПРО БІБЛІОТЕКУ

Так, я книгар. Не лікар, не аптекар,

Не інженер, не вчитель, не банкір...

А більше: А Книгар! Бібліотекар!

На заздрість всім, всьому наперекір!

Бо посудить: Хіба ще є багатство,

Таке неоціненне, як моє?

Ні, яке товариство, жодне братство

Такого скарбів банку не зіб'є!

Історія бібліотеки

Становлення та розвиток бібліотеки академії нерозривно пов'язані з її історією. Бібліотека розпочала свою діяльність на базі Харківських педагогічних курсів 1920 року. Фонд бібліотеки формувався книгами, подарованими викладачами, учнями, письменниками.

У 1925 році Харківські педагогічні курси були реорганізовані в педагогічний технікум, а на початок 1937–1938 навчального року – у педагогічне училище. Фонд бібліотеки нараховував понад

2 тисячі примірників. Роки становлення педагогічного училища перервала Друга світова війна.

У жовтні 1943 року училище знову відчинило свої двері перед учнями. Нелегко було відроджувати навчальний заклад. Постраждав фонд бібліотеки. Знову на допомогу прийшли викладачі та читачі, які з власних бібліотек приносили підручники, художню літературу, необхідну для навчального процесу.

1957 року в педагогічному училищі було відкрито ще одне

відділення – музично-педагогічне. Стараннями педагогічного колективу та бібліотекарів був зібраний фонд нотних видань і літератури з музики, що складав 340 примірників.

До 1959 року фонд бібліотеки поповнювався незначними темпами, функція бібліотекаря зводилася тільки до видачі книжок читачам. Ніяких інших форм бібліотечної роботи не здійснювалося.

З приходом на роботу 1959 року кваліфікованого спеціаліста, інтелігентної та чуйної людини Русавської Нелі

Неля Русавська

Семенівни діяльність бібліотеки значно розширилася.

У ці роки комплектування фонду стає плановим і здійснюється відповідно до потреб викладачів училища. Книги надходять з бібліотечного

колектору та книжкових магазинів Харкова. Фонд бібліотеки на 1 січня 1960 року налічував 19893 примірники, з яких значну кількість становила навчальна література.

У зв'язку зі значним збільшенням контингенту читачів у серпні 1960 року до роботи приступив фахівець бібліотечної справи С. А. Федько.

За часи діяльності кваліфікованих спеціалістів робота бібліотеки зазнала чималих змін: покращилось комплектування книжкового фонду, його обробка, збереження, почалася робота зі складання алфавітного каталогу, з'явилися новації у довідково-бібліографічній та масовій роботі.

Велику увагу співробітники бібліотеки приділяли культурному вихованню молоді. Експонувалися тематичні виставки, проводилися лекції-огляди в учнівських групах та

Світлана Федько

гуртожитку. Для ознайомлення читачів з новими надходженнями були запроваджені виставки-огляди «Нові надходження». Проводилися читацькі конференції, зустрічі з письменниками, поетами, зокрема з І. Багмут, Б. Чичибабіним та іншими.

У ці роки на абонементі бібліотеки обслуговувалось понад 600 читачів. Відзначимо,

що працював з ними один бібліотекар.

З початку 1962–1963 навчального року завідувачем бібліотеки була призначена **Ніна Ісаківна Кіневська**. Її керівництво протягом 20-ти років було позначено рядом прогресивних справ на користь бібліотеки. Була здійснена велика організаційна робота зі збереження фонду. Протягом навчального року співробітники бібліотеки провели інвентаризацію бібліотечного фонду – 27848 примірників,

відновили інвентарні книги. Було створено алфавітний каталог, розпочалася робота з організації систематичного каталогу. Після розформування школи № 77 фонд бібліотеки школи (3359 примірників) був переданий педагогічному училищу і на 1 січня 1967 року складав 38214 примірників друкованих видань. Протягом 1967 року фонд поповнився більше ніж на 5400 примірників. Значну частину цього фонду було відведено комплектам періодичних видань, які в ці

Колектив педучилища на першотравневій демонстрації
(1962 р.)

*С. Федько і студентки
педучилища (1963 р.)*

роки повністю задовольняли потреби навчального процесу. Так протягом 1965–1970 років бібліотека отримувала щорічно для своїх фондів і кабінетів училища понад 100 назв журналів та газет. Збільшення періодичних видань сприяло створенню систематичної картотеки журнальних та

газетних статей, тематичних картотек на актуальні теми.

У зв'язку з уведенням в училищі додаткової спеціальності "Учитель початкових класів. Бібліотекар шкільних бібліотек" були створені факультативи "Основи бібліотечно-бібліографічних знань". Цей курс для учнів читали бібліотекарі С. А. Федько та І. І. Кіневська.

1970–1971 навчальний рік педагогічне училище почало працювати в новому приміщенні. Література бібліотеки школи-інтернату № 1 була передана в кількості 5608 примірників бібліотеці нашого училища, фонд якої на 1 січня 1971 року складав 48635 примірників друкованих видань. Збільшується кількість читачів. Наприкінці 70-х років вона складає понад 2100 осіб.

Була запроваджена групова форма масової видачі літератури, на початку навчального року

обслуговування здійснювалося за чітким графіком, що дало можливість забезпечити підручниками всіх учнів у найкоротший термін. Ця форма роботи існує й досі.

Зміцнюється матеріальна база училища, покращуються умови праці бібліотеки. Відкривається імпровізована читальна зала на абонементі, читачі мають змогу самостійно попрацювати з довідково-енциклопедичними виданнями.

У 70-ті роки працівники

бібліотеки беруть активну участь у виховній роботі училища, активно розвивається інформаційна та довідково-бібліографічна робота. Разом з викладачами та учнями навчального закладу проводяться літературні вечори, читацькі конференції за творами сучасної художньої літератури (В. Распутін "Живи и помни", Ч. Айтматов "Белый пароход", В. Васильев "Иванов катер", В. Биков "Сотников"), зустрічі з видатними діячами літератури та

О. Сабуров з родиною на 50-річчі педагогічного училища (1970 р.)

мистецтва. На 50-річчя педагогічного училища був запрошений Сабуров О. М. – керівник партизанського руху на окупованій території України в роки Другої світової війни, Герой Радянського Союзу.

Книжкові виставки, оформлені за правилами бібліотечної справи, стають більш актуальними, різноманітними за тематикою, допомагають осмислити події політичного та культурного життя того часу, знайомлять з історією науки та мистецтва.

О. Веретельник

Н. Іванова

Значним попитом користуються бібліографічні огляди літератури.

На всіх етапах розвитку бібліотеки велика увага приділяється комплектуванню. Воно спирається на наукову базу: розробляється тематичний план комплектування, картотеки попередніх замовлень, поточного комплектування. Проводиться аналіз забезпеченості підручниками.

З середини 70-х років збільшується колектив бібліотеки. На роботу приходять

молоді кадри О. Веретельник та Н. Іванова. За короткий час вони оволодівають бібліотечно-бібліографічними знаннями, старанно ставляться до своїх обов'язків.

1975 року бібліотека переведена в нове приміщення, площа якого складає 66,3 м².

З основним завданням – забезпечення навчального процесу, створення умов для самостійної роботи учнів – бібліотека справлялася повною мірою. Бібліотекарі допомагали студентам оволодівати знаннями, навчатися самостійно працювати з книгою. Особлива увага приділялась першокурсникам. З ними проводилися бесіди про культуру читання, заняття з основ бібліотечно-бібліографічних знань, екскурсії до наукової бібліотеки імені В. Короленка, обласної наукової бібліотеки для дорослих тощо.

Кожен новий хронологічний виток у житті педагогічного училища відзначався прогресивними формами роботи. Не відставала від цього й бібліотека – невід'ємна складова навчального закладу.

1982 року завідувачем бібліотеки стає *Людмила Миколаївна Адаєва*.

Успішно велась робота в усіх напрямках діяльності бібліотечної справи: за 1983–1984 навчальний рік отримано із бібліотечного колектора й книжкових магазинів книг у кількості 7105 примірників.

Людмила Адаєва

Література оброблялась та систематизувалася згідно з Універсальною десятинною класифікацією. 1983 року проведена робота з покращення організації фонду взагалі та окремих його розділів. Частина фонду (періодичні видання минулих років, художня література тощо) перенесено в нове приміщення (площа 25 м²). Була організована читальна зала на 10 місць, фонд на 1 січня 1985 року складав 93545 примірників, кількість читачів – 1860 осіб. Відкрито пункт видачі літератури в гуртожитку.

З 1984–1985 навчального року почався поступовий перехід книжкового фонду та каталогів бібліотеки на нову бібліотечно-бібліографічну класифікацію. Завершена ця робота 1989 року.

Зростає бібліотечний фонд, кількість відвідувань, значно розширилася площа бібліотеки. 1986 року література для музично-педагогічного

та дошкільного відділення була зібрана в окреме приміщення другого корпусу. На сьогодні цей фонд становить 3664 друкованих видань, з них нотних – 7797 примірників.

На кінець 80-х років та початок 90-х кількість читачів нараховує 2810 осіб. Збільшується надходження друкованих видань, яке становить 10000 примірників на рік. Штат бібліотеки розширюється, вводяться нові бібліотечні посади. Приймаються на роботу бібліотекарі зі спеціальною освітою.

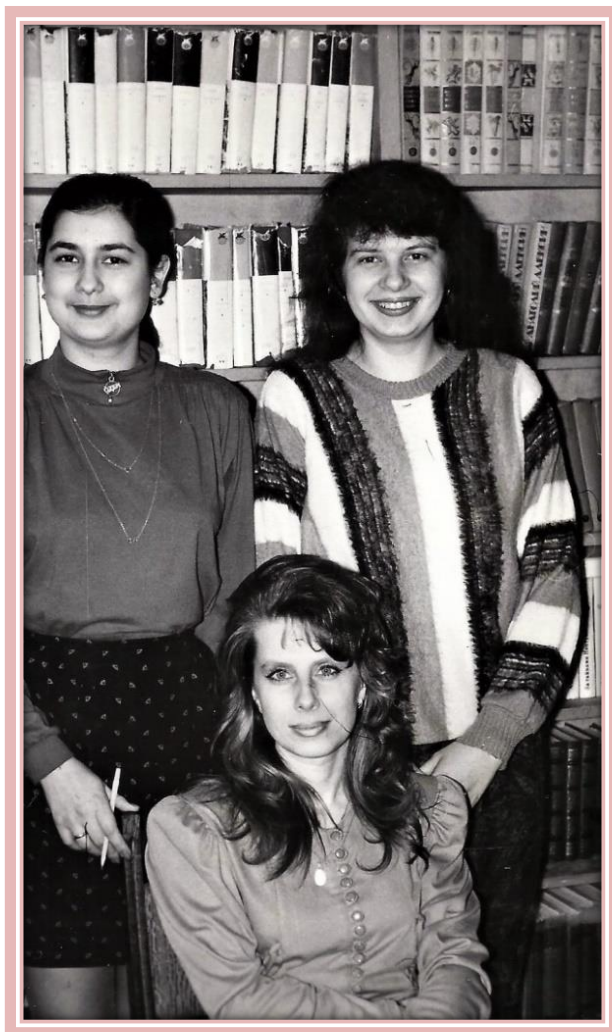
Світлана Андрусенко

На початок 90-го року завідувачем бібліотеки призначено *Андрусенко Світлану Анатоліївну*. Ерудована, грамотна та начитана людина, професіонал бібліотечної справи. З 1989 до 1990 року працівники бібліотеки здійснювали переоблік книжкового фонду, який проводився у процесі безперервного обслуговування читачів. На весь книжковий фонд було зроблено контрольні талони й звірено їх з інвентарними книгами. Фонд складав після перевірки 137783 примірників, обслуговувалось на цей час 2650 користувачів. Дев'яності роки видались дуже складними. Надходження літератури зменшилось приблизно до 5000 примірників за рік.

Училище почало одержувати підручники для загальноосвітніх шкіл за рахунок державного бюджету

Міністерства освіти та науки України.

У зв'язку з прийняттям незалежності України приділяється велика увага україномовним виданням. На цей час кількість україномовних друкованих видань складає 53,3% від загального фонду.

*Л. Абасова, О. Коцуба,
С. Самойлова (1994 р.)*

Для популяризації нової літератури складається бюлетень, що вивішується в бібліотеці. До знаменних дат складаються списки рекомендованої літератури.

Виходить радіогазета. На її сторінках висвітлюється робота бібліотеки, проводяться бесіди на теми "Нове в педагогіці", "Нова методична література" тощо.

Рішенням колегії Міністерства освіти України у травні 1993 року училищу надано статус педагогічного коледжу.

З вересня 1993 року бібліотеку очолює **Самойлова Світлана Борисівна**. Зміни в суспільстві, економіці, освіті, науці зумовили необхідність аналізу діяльності бібліотеки та обрання курсу на покращення роботи всіх її ділянок. Після капітального ремонту вигляд бібліотеки змінюється на краще, відкривається нова читальна зала на 66 місць, у якій на зручних та якісних стелажах у

Світлана Самойлова

єдиний фонд зібрані довідково-бібліографічні видання, відділи мистецтва, літературознавства, педагогіки, в нових каталожних шафах розмістилися алфавітний та систематичний каталоги. Були створені всі умови для бібліотечно-бібліографічного обслуговування користувачів. Додатково відкрито два нових книгосховища зі зручними стелажми, розрахованими на збереження великої кількості підручників. Ураховуючи потреби установ освіти в педагогічних кадрах, у коледжі введена підготовка вчителів

Ю. Юрина, О. Коцуба, Н. Путря, С.Самойлова, Л. Абасова (1995 р.)

Т. Григор'ева, Л. Калич, С. Самойлова (1997 р.)

з окремих спеціальностей. Бібліотека почала комплектування за відповідною тематикою.

Комплектування до 1996 року було задовільним (1995 р. – 5435 примірників), а у 1997-2000 роках – значно зменшилося. Зменшується і кількість користувачів (1998 рік – 1216 осіб, 1999 рік –

981, 2000 рік. – 874 осіб).

З 2001 року стан роботи бібліотеки покращується. Книжковий фонд поповнюється літературою за профілем спеціальностей, періодичними виданнями за різноманітною тематикою. Так за 2001 рік надійшло 2329 примірників друкованих видань, 95 назв журналів та газет.

*Н. Мар'їна, С. Андрусенко, М. Павленко, Л. Абасова,
Я. Походенко, С. Самойлова, Л. Калич (2000 р.)*

2004 року коледж було реорганізовано в гуманітарно-педагогічний інститут, структурним підрозділом якого є педагогічний коледж. Фонд на 1 січня 2005 року складав 159190 одиниць. Читачів – 1403 особи.

У читальній залі бібліотеки та гуртожитку продовжується проведення традиційних культурно-виховних заходів для студентів разом з викладачами та

вихователями.

З метою підвищення рівня інформаційної культури користувачів бібліотеки проводяться такі заходи: інформаційні консультації з бібліографічного пошуку та методики роботи з літературою; групові консультації, бесіди про інформаційну систему м. Харкова, про правила користування нею; проведення індивідуальних занять з

Читальна зала бібліотеки (2009 р.)

використання інформаційних ресурсів.

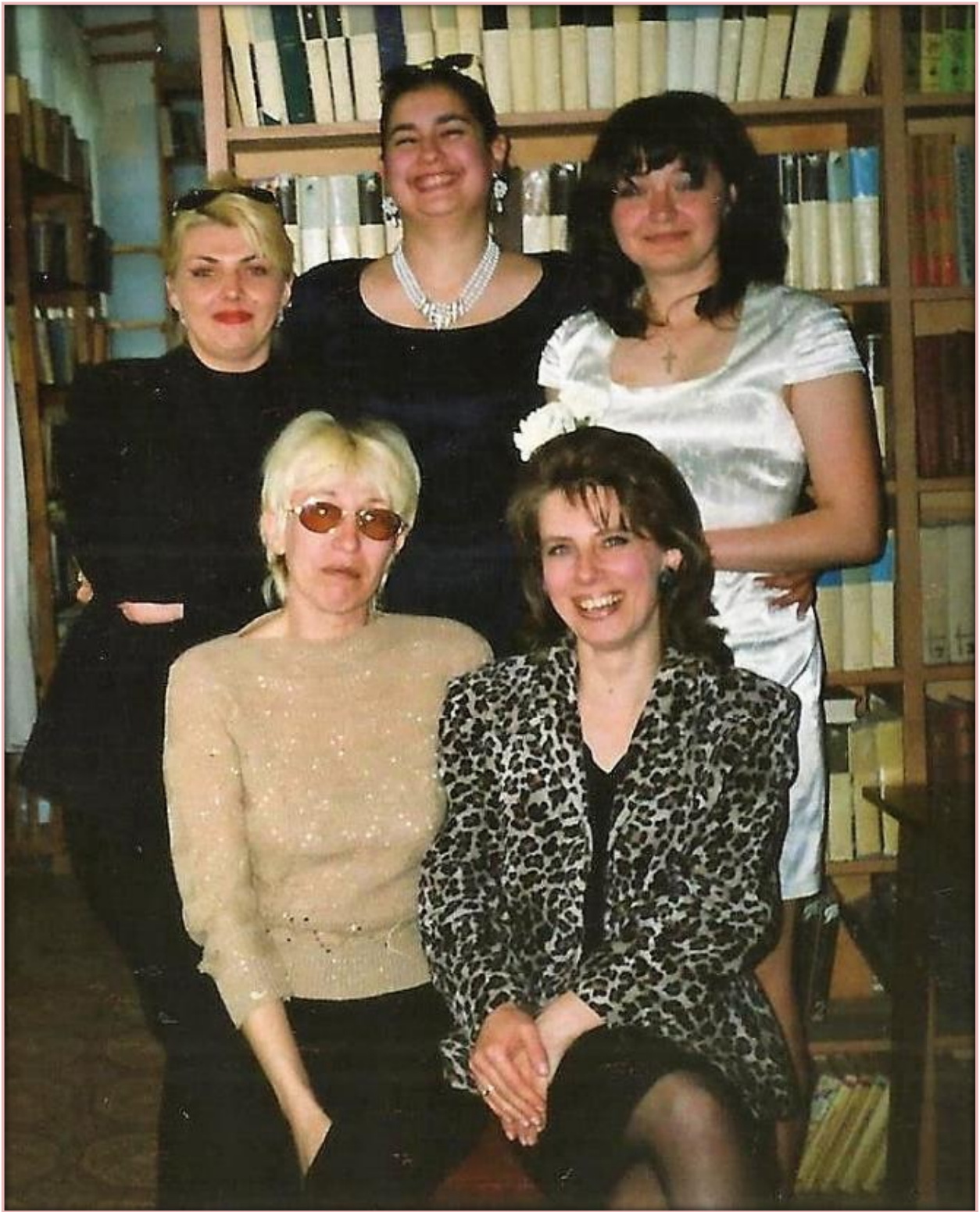
За основу інформаційно-бібліографічного обслуговування взято принцип зацікавленості студентів і викладачів у використанні інформаційних ресурсів, які ми пропонуємо. З цією метою провідними бібліотекарями щорічно проводиться аналіз інформаційних ресурсів з

предметів, а також аналіз формулярів читачів із питань відвідування бібліотеки й використання інформаційних ресурсів основних відділів фонду.

Інформаційне забезпечення сучасних учених і спеціалістів інституту потребує високий стандартів обслуговування. Наше завдання забезпечити читачам доступ до фондів

*Л. Калич, М. Павленко, Н. Мар'їна,
С. Федько, Л. Абасова, С. Андрусенко, С. Самойлова (2000 р.)*

*Я. Походенко, Л. Абасова, Н. Мар'їна,
С. Андрусенко, С. Самойлова (2000 р.)*

бібліотеки інституту, доступ до фондів та інформаційних ресурсів інших бібліотек. Для цього в інституті з 1992 року працює міжбібліотечний абонемент з Харківською державною науковою бібліотекою імені В. Г. Короленка.

Із залученням сучасних інформаційних технологій в освітній процес інституту загалом і в роботу бібліотеки зокрема з'явилася можливість

використання мережі Інтернет, каталогів бібліотек нашої країни, а також web-сторінок різних організацій. Бібліотека прагне того, щоб Інтернет став частиною довідково-бібліографічного апарату бібліотеки. З цією метою бібліотекарі організовують індивідуальне навчання студентів з пошуку інформації в Інтернет.

Водночас бібліотека удосконалює технологічні

*Т. Григор'єва, Ю. Юріна, Л. Абасова, Л. Калич,
С. Самойлова (1998 р.)*

процеси, зокрема особлива увага приділяється впровадженню електронних технологій при формуванні інформаційно-ресурсної бази бібліотеки. Одним із найважливіших бібліотечних ресурсів є електронний каталог, для створення якого 2009 року в роботу бібліотеки запроваджується автоматизована інформаційно-бібліотечна система (АІБС) «Український

фондовий дім/Бібліотека». 2011 року Харківський гуманітарно-педагогічний інститут реорганізовано в Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Красноградський коледж та Балаклійська філія включені до складу академії як структурні підрозділи.

С. Самойлова, І. Шуленко, М. Павленко (2006 р.)

Л. Абасова, завідувач відділу комплектування та обліку документів (2012 р.)

Змінилася структура бібліотеки, створені три основні відділи : комплектування та обліку документів, інформаційно-бібліографічний, обслуговування та збереження фонду, що відповідає визначеним напрямкам роботи й

базується на типових документах і методичних рекомендаціях з питань формування штатів і порядку організації структури бібліотек ЗВО. Усі відділи бібліотеки комп'ютеризовані.

Хай вибачають ті, кого не згадали, кого може недооцінили.

Безумовно, глибокої пошани заслуговують люди, які все своє життя пов'язали з книгою та з бібліотекою.

Бібліотечне покликання – це коли читачі та книги стають твоїм життям. Шанобливо схиляємося перед ними за лицарську відданість покликанню бібліотечної професії.

*М. Богаєнко, С. Самойлова, Н. Зміївська, Л. Абасова,
Н. Пономаренко, Т. Бастанжиян (2009 р.)*

*Н. Зміївська, завідувач
відділу обслуговування та
збереження фонду та
студентки академії (2013 р.)*

*Т. Пасічник, провідний бібліотекар
відділу обслуговування та
збереження фонду та студентки
академії (2014 р.)*

Читальна зала бібліотеки (2014 р.)

*Л. Марфола, провідний бібліотекар
відділу обслуговування та збереження фонду (2014 р.)*

*Т. Пасічник, провідний
бібліотекар*

*С. Самойлова,
директор бібліотеки*

*Н. Зміївська, Л. Марфола, Н. Чернишенко,
Н. Пономаренко, Л. Абасова, С Самойлова (2015 р.)*

*Премудросте земля, бібліотеко!
Віват тобі, хранителько свята!
До тебе йдуть і зблизька, і здалека
Щоб погернуть від тебе лиш добра.
Вклоняюсь низько до твоїх порогів
Моя вірадо. Тут життя моє,
До тебе, рідна, ведуть усі мої дороги,
А серце залишаю тут своє.*

Бібліотека сьогодні

Сьогодні колектив бібліотеки налічує 10 співробітників (С. Самойлова, Н. Зміївська, Н. Дрьомова, М. Збітнєва, Л. Марфола, Т. Пасічник, Н. Пономаренко, І. Сергієнко, Н. Чернищенко, С. Федько), із них 7 осіб зі спеціальною вищою освітою.

Фахівці відділів бібліотеки володіють методикою та технологією пошуку, збору й обробки інформації.

Інформаційне забезпечення освітнього процесу та наукової діяльності академії здійснюється за допомогою традиційних каталогів і картотек, а також електронного каталогу (ЕК), доступного як локально, так і глобально, що повністю відтворює всі види наявних видань: книги, періодичні видання, статті, дисертації, автореферати дисертацій, методичні рекомендації, електронні видання (більше 58 тисяч документів).

Провідний бібліотекар Т. Пасічник серед студентів академії (2018 р.)

Працівниками бібліотеки поповнюються бази даних, такі як «Праці професорсько-викладацького складу академії», «Наша академія у пресі», «Статті періодичних видань», «Дипломні роботи студентів», «Дисертації та автореферати дисертацій», «Електронна картотека книгозабезпечення» (повна інформація про книгозабезпечення навчальних дисциплін).

Створений і постійно редагується електронний навчально-методичний комплекс із дисциплін, який має свою веб-оболонку. Комплекс містить підручники, навчальні посібники або конспекти лекцій; матеріали до семінарських, практичних, лабораторних занять та самостійної роботи студентів; контрольні завдання з навчальної дисципліни; методичні настанови для студентів щодо виконання

Н. Зміївська, С. Самойлова, співробітники інституту в їдальні (2008 р.)

*Н. Пономаренко, Н. Чернишенко, Н. Дрьомова, С. Самойлова,
Т. Пасічник, Н. Зміївська (2017 р.)*

індивідуальних завдань, курсових, дипломних робіт.

Для тривалого накопичування та забезпечення довгочасного та надійного (відкритого або частково відкритого) доступу к масиву цифрових документів, видаваних а академії, використано програмне забезпечення DSpace. Фахівці бібліотеки створюють повнотекстові бази даних (статей, тез) для поповнення цифрового репозиторію академії, який започатковано у січні 2020 р.

Ректор Пономарьова Галина Федорівна, доктор педагогічних наук, професор головну увагу приділяє формуванню галузевих інформаційних ресурсів відповідно до профілю академії, основну частину яких складають документи педагогічно-психологічного напрямку.

Усі питання, пов'язані з комплектуванням, обробкою,

зберіганням інформації, вирішуються в комплексі та тісному контакті з викладачами академії.

Щорічно фонд бібліотеки поповнюється документами у друкованому та електронному вигляді, з них більше 50 % становлять підручники, навчальні посібники, науково- та навчально-методичні праці, авторами яких є викладачі нашої академії. Освітній процес академії на 100 % забезпечений підручниками й навчальними посібниками, у тому числі на електронних носіях, а також сучасною художньою літературою.

Сучасний фонд бібліотеки академії складає 175950 одиниць документів на різних носіях інформації, обслуговує 3050 читачів на двох абонементних та у двох читальних залах на 86 місць.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 р. № 177 «Про

припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десятикової класифікації», фахівцями бібліотеки здійснюється систематизація документів за Універсальною десятиковою класифікацією, завершена розстановка бібліотечного фонду академії за УДК.

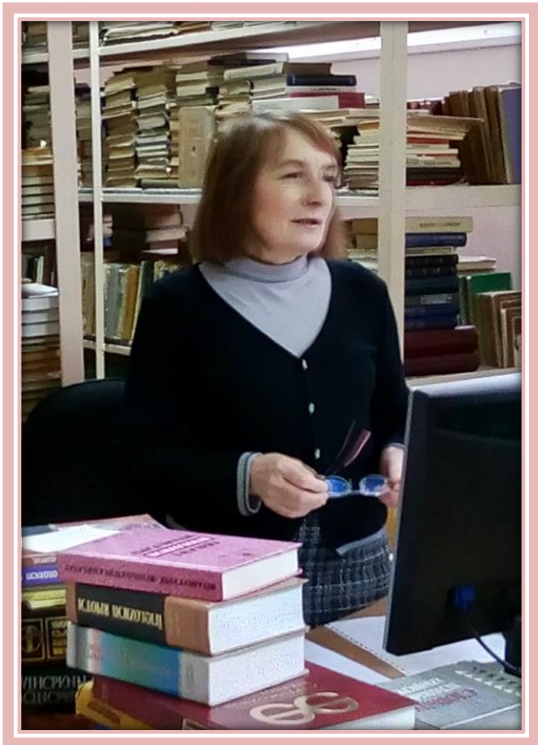
Протягом усіх років існування наша бібліотека завжди приділяла увагу питанням збереження фонду за такими основними напрямками: правильна організація книжкового фонду; створення оптимальних умов зберігання; дотримання правил обліку; належний захист під час використання; попередження й ліквідація читацької заборгованості; контроль за переміщенням і наявністю документів. Проводяться часткові перевірки фондів книгосховищ за допомогою контрольних талонів,

електронного каталогу та інвентарних книг. Площа приміщень книгосховищ складає 250 м².

Інформаційно-бібліографічна та соціокультурна робота ведеться завідувачами відділів Н. І. Пономаренко, Н. О. Зміївською провідними бібліографом та бібліотекарями Н. М. Дрьомовою, Т. В. Пасічник, Н. П. Чернишенко здійснюються індивідуальні, групові та масові

Н.І. Пономаренко, завідувач інформаційно-бібліографічного відділу (2019 р.)

*Н. Дрьомова,
провідний бібліограф
(2019 р.)*

форми роботи, а саме:

➤ Дні кафедр, Дні інформації на засіданнях кафедр і засідання Школи викладачів-початківців з актуальних для них проблем («Нові інноваційні форми роботи в закладах вищої освіти. Віртуальна подорож як ефективний формат роботи зі студентами», «Актуальні питання щодо розміщення авторського профілю науковця та алгоритм пошуку наукової інформації»);

➤ участь у наукових студентських конференціях, круглих столах, семінарах, відкритих уроках академії («Українська національна революція 1917–1921 років. Схід і Захід. До питання соборності України», «Червоний ренесанс в Україні» (до 80-х роковин Великого терору 1937–1938 рр.), шляхом створення книжково-ілюстрованих виставок («Стежками психології», «Освіта скарб, а праця – ключ до нього»), бібліографічних оглядів («Українська сучасна література як засіб виховання молоді»),

*Круглий стіл «Герої Небесної сотні – творці нової історії»
(2019 р.)*

Студентська науково-теоретичній конференція
«Сто днів Української Центральної ради» (2017 р.)

Н. Зміївська та
Т. Пасічник проводять
бібліографічний огляд
літератури для студентів
академії (2017 р.)

День української писемності та мови (2017 р.)

«Афганістан: подвиг, трагедія, пам'ять», «Нова українська школа»: від школи знань до школи вмінь»), презентацій, відеороликів («Світ ловив мене, але не спіймав», «У жорнах репресій») та багато інших;

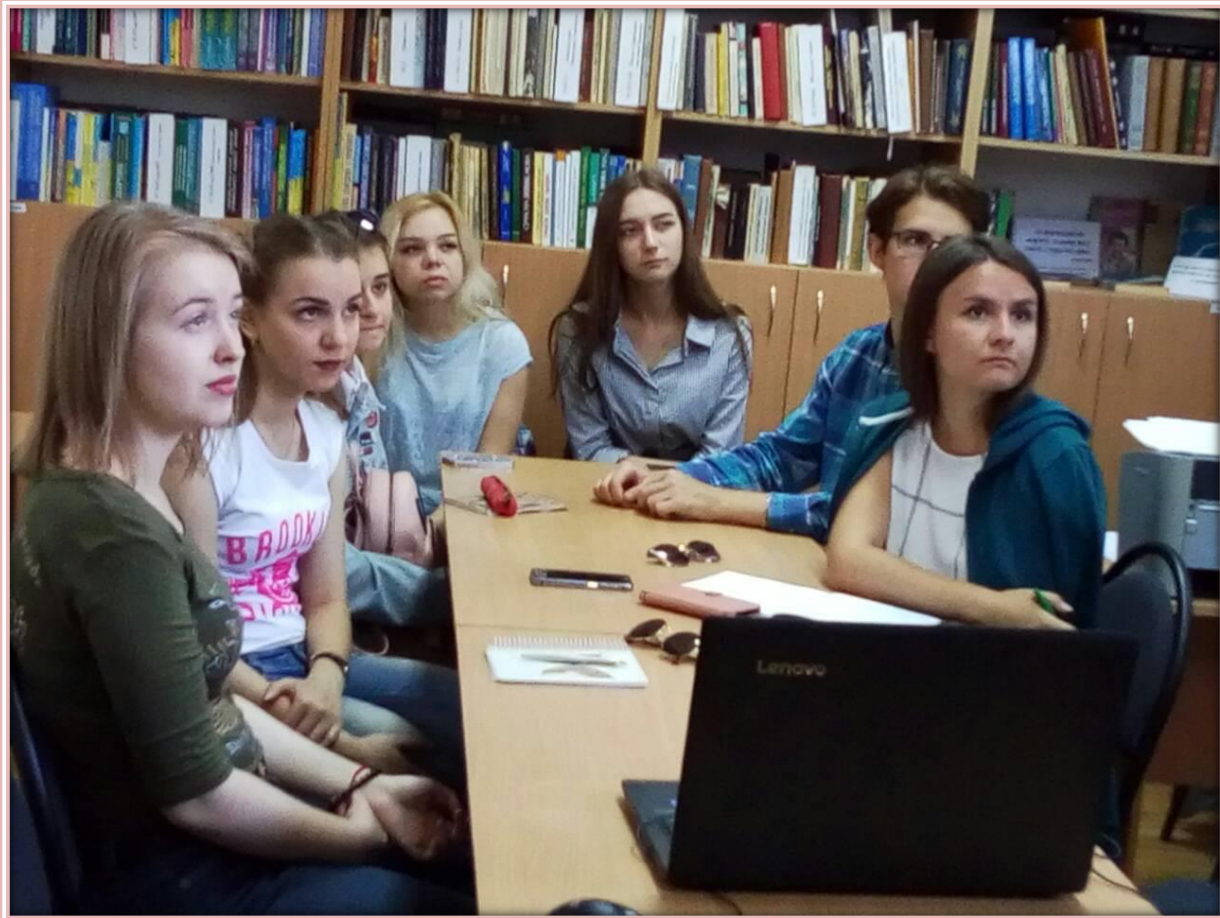
➤ практичні заняття для викладачів щодо створення бібліометричного профілю науковця в пошуковій наукометричній системі Google

Академія, міжнародному реєстрі унікальних ідентифікаторів ORCID у вигляді семінар-презентації та відео-консультації;

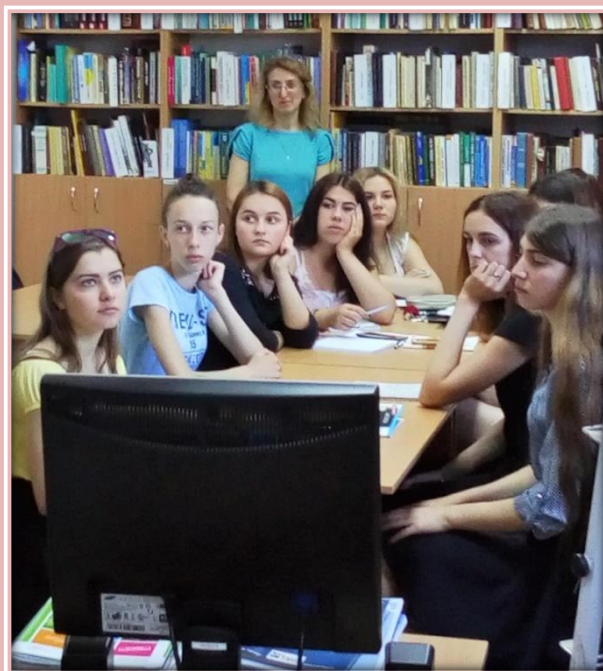
➤ проведення бібліотечних уроків, практичних семінарів для першокурсників із дисципліни «Організація самостійної роботи студентів» за темою «Бібліотека – джерело інформації», для старшокурсників «Психологічна практика для практичних психологів», «Сучасні методи пошуку наукової інформації для магістерських робіт» у вигляді презентації;

Створення авторського профілю у Google Scholar, ORCID

Фахівці проводять бібліотечні уроки для першокурсників (2018 р.)

➤ проведення бібліотечних уроків, практичних семінарів для першокурсників із дисципліни «Організація самостійної роботи студентів» за темою «Бібліотека – джерело інформації», для старшокурсників «Психологічна практика для практичних психологів», «Сучасні методи пошуку наукової інформації для магістерських робіт» у вигляді презентації;

➤ складання списків рекомендованих джерел, бібліографічних покажчиків тощо («Мова – така жива істота,

як і народ, що її витворив», «Нова школа: модернізація змісту, методів і засобів навчання», «Україна в роки Другої світової війни (1939–1945)» та інші).

Викладачам та науковцям директор бібліотеки Самойлова С. Б. надає теоретичні та практичні консультації, що стосуються оформлення апарата навчальної літератури, списків використаних джерел, складання бібліографічного опису різних видів документів відповідно до чинних стандартів, присвоєння

Практичні заняття
для студентів старших курсів

**СУЧАСНІ МЕТОДИ
ПОШУКУ НАУКОВОЇ
ІНФОРМАЦІЇ**

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ
ДОШКІЛЬНОЇ І СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ
ТА ІСТОРІЇ

Підготувала провідний бібліотекар
Н.П. Чернишенко

- для студентів старших курсів
- для магістрантів
- здобувачів наукового ступеня

**ЯК ПРАВИЛЬНО ОФОРМИТИ
БІБЛІОГРАФІЧНИЙ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

Підготувала провідний бібліотекар Н.П. Чернишенко

індексу УДК публікаціям.

У практиці просвітницької роботи бібліотеки академії використовуються як традиційні, так і нові форми. Останніми роками відбулося певне переосмислення її суті. На зміну пафосним композиціям, монотонним лекціям прийшли різноманітні камерні заходи з безпосереднім залученням до активної участі студентської молоді. Книгозбірні ЗВО повинні вибудовувати нові типи стосунків між бібліотекарем і користувачем з урахуванням того, що нинішні студенти – це освічені, всебічно розвинені

С. Самойлова рекомендує студентці книгу (2017 р.)

люди, які завдяки новітнім інформаційним технологіям мають колосальний доступ до будь-якої інформації.

Віртуальна подорож у педагогічне минуле (2018 р.)

Круглий стіл за участі завідувачів бібліотек вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації (2018 р.)

Екопарк Фельдмана (2016 р.)

Сьогодні змінюється роль бібліотекаря: від людини, що рекомендує і видає книжки, до спеціаліста в галузі нових інформаційних технологій.

Візитною картою бібліотеки є її сайт (<https://biblhgpa.jimdofree.com>), який містить, зокрема, постійно поповнювані сторінки: «Нові надходження», «Науковцям» та ін.. Значне місце на сайті займають розділи, спрямовані на духовний, творчий розвиток користувачів, популяризацію читання. У розділі «Радимо прочитати» кожен відвідувач сайту має можливість

ознайомитися з новинками української та зарубіжної літератури.

Зацікавлять користувачів також віртуальні дайджести, буклети, бібліофреші, інтерактивні виставки, мистецькі портрети та вернісажі у рубриці «Віртуальні виставки».

Усе це розмаїття власної віртуальної інформаційної продукції створює провідний бібліотекар Н. Чернишенко у різних програмах і веб-сервісах (ThingLink, ProShow Producer, Tilda, Sony Vegas). Професійний та творчий потенціал фахівця було відзначено Дипломом за

*Вручення дипломів переможцям конкурсу
«Бібліотекар року 2017»*

кращі віртуальні інформаційні ресурси з пропаганди читання на конкурсі «Бібліотекар року 2017», який щорічно проводить Харківське зональне об'єднання бібліотек ЗВО. Одним із власних віртуальних інформаційних ресурсів, номінованих на конкурсі, є веб-сайт «Віртуальна подорож у педагогічне минуле», присвячений однойменному освітньо-виховному заходу і

створений з метою підвищення інтересу студентської молоді до історії педагогіки. За п'ять років Н. Чернишенко створила 20 відеофільмів про видатних педагогів-ювілярів – Йоганна Песталоцці, Аделаїди Симонович, Василя Сухомлинського, Яна Амоса Коменського, Костянтина Ушинського, Антона Макаренка, Луї Брайля, Януша Корчака, Марії Монтессорі та інших.

Бібліотека має власний канал на відеогостингу YouTube. Динаміка збільшення кількості переглядів (200 тис.) та

позитивні відгуки на каналі YouTube свідчать про популярність та затребуваність створеного контенту. Доречі,

**200000
переглядів**

**Дивіться нас на
YouTube**

<p>Леся Українка: невідоме про відоме... 4:43</p> <p>Леся Українка: невідоме про відоме 34 тис. переглядів • 4 роки тому</p>	<p>Василь Олександрович Сухомлинський... 21:22</p> <p>Василь Олександрович Сухомлинський... 19 тис. переглядів • 1 рік тому</p>	<p>Самі неабиячні бібліотеки світа 6:56</p> <p>Самі неабиячні бібліотеки світа 15 тис. переглядів • 3 роки тому</p>	<p>Як Амос Коменський 22:03</p> <p>Учитель народів. Як Амос Коменський 13 тис. переглядів • 2 роки тому</p>	<p>Іван Франко. Сонячне крило (із замком... 8:55</p> <p>Іван Франко. Сонячне крило (із замком... 10 тис. переглядів • 3 роки тому</p>	<p>Король вальса (Йоганн Штраус-сын) 42:25</p> <p>Король вальса (Йоганн Штраус-сын) 9,6 тис. переглядів • 4 роки тому</p>
<p>Чорнобильська катастрофа: 30 років вогню 6:36</p> <p>Чорнобильська катастрофа: 30 років... 8,7 тис. переглядів • 3 роки тому</p>	<p>Світ ловив мене, але не спіймав, Григорій... 17:28</p> <p>Світ ловив мене, але не спіймав, Григорій... 8,6 тис. переглядів • 2 роки тому</p>	<p>Фредерик Шопен 28:34</p> <p>ФРЕДЕРИК ШОПЕН 7,9 тис. переглядів • 4 роки тому</p>	<p>Чудак із чудаків (Йоганн Генріх Песталоцці) 22:01</p> <p>Чудак із чудаків (Йоганн Генріх Песталоцці) 5,7 тис. переглядів • 4 роки тому</p>	<p>Герої Крут 10:49</p> <p>Герої Крут 5,3 тис. переглядів • 2 роки тому</p>	<p>Павло Тичина. Загупало в двері прикладом... 6:36</p> <p>Павло Тичина. Загупало в двері прикладом... 4,7 тис. переглядів • 3 роки тому</p>
<p>Фредерик Адольф Вільгельм I Ді... 1:10</p> <p>Фредерик Адольф Вільгельм I Ді... 4,1 тис. переглядів • 4 роки тому</p>	<p>Мішель Мітчелл 28:32</p> <p>Мішель Мітчелл 3 тис. переглядів • 4 роки тому</p>	<p>Софія Русова 12:39</p> <p>Софія Русова 2,5 тис. переглядів • 4 роки тому</p>	<p>Афганістан болить в мої душі 6:27</p> <p>Афганістан болить в мої душі 2,3 тис. переглядів • 3 роки тому</p>	<p>Михайло Старицький 9:27</p> <p>Михайло Старицький 2 тис. переглядів • 4 роки тому</p>	<p>Дивіться нас на YouTube 4:37</p>
<p>Видишванка мов, видишванка 2:22</p> <p>Видишванка мов, видишванка 1,5 тис. переглядів • 4 роки тому</p>	<p>Тріль Соловейчика / Симонок Соловейчик 18:17</p> <p>Тріль Соловейчика / Симонок Соловейчик 1,4 тис. переглядів • 4 роки тому</p>	<p>Розквітало небо. Буктрейлер до роману... 5:39</p> <p>Розквітало небо. Буктрейлер до роману... 1,4 тис. переглядів • 3 роки тому</p>	<p>Музи Шевченкового ГЕНІЯ 8:18</p> <p>МУЗИ ШЕВЧЕНКОВОГО ГЕНІЯ 1,4 тис. переглядів • 5 років тому</p>	<p>Якуб Корчак - Король дітей 13:20</p> <p>Якуб Корчак - Король дітей 1,3 тис. переглядів • 1 рік тому</p>	<p>Солов'ї Наталія Май 18:22</p> <p>Солов'ї Наталія Май 1 тис. переглядів • 1 рік тому</p>

наш канал є лідером переглядів серед представлених на сьогодні бібліотечних українських каналів на YouTube.

Використання мультимедійних ресурсів значною мірою покращило соціокультурну діяльність бібліотеки, що проводиться згідно з планами освітньо-виховної та науково-дослідницької роботи академії.

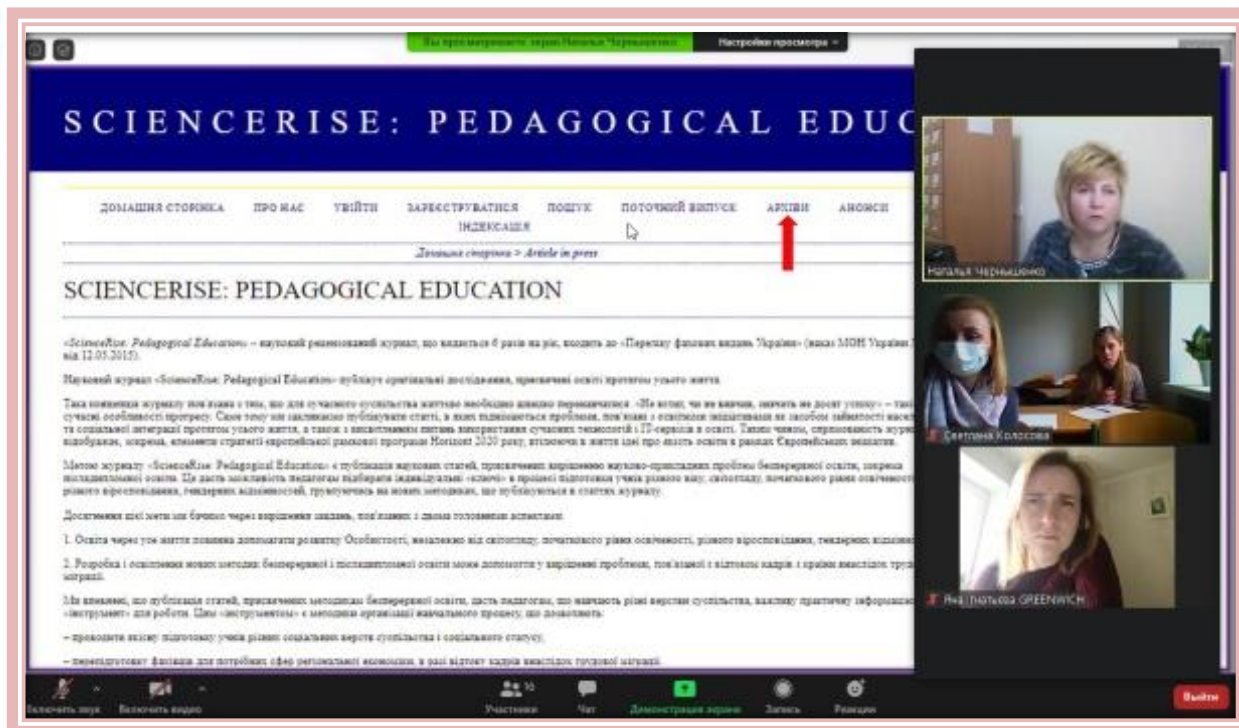
Бібліотекарі співпрацюють із членами ректорату, викладачами кафедр, працівниками навчально-методичного центру, студентською радою,

кураторами студентських академічних груп у вирішенні проблем освітнього й виховного процесу ЗВО. Професія бібліотекаря унікальна, тому що не має кордонів, які можуть чітко окреслити поле його діяльності. Сучасний бібліотекар повинен володіти мистецтвом спілкування, бути компетентним у різних галузях знань, тримати в пам'яті різноманітну інформацію, уміти орієнтуватися в інформаційному просторі, представленому в книгах, журналах, комп'ютерних мережах. Особливо актуальним це стало в умовах карантину під

Віртуальна подорож у педагогічне минуле (2018 р.)

Онлайн-семінар "Пошук інформації для наукових робіт" (2020 р.)

час пандемії Covid 19. Наприкінці травня фахівці бібліотеки провели науково-практичний онлайн-семінар за темою "Пошук інформації для наукових робіт" для студентів аспірантури за

спеціальністю «Соціальна робота». Захід проводився за допомогою платформи Zoom. Бібліотечна діяльність – це самовіддана та кропітка праця, без якої інформація, що зберігається в бібліотеці, не буде активно взаємодіяти з читачами.

*Т. Пасічник,
провідний бібліотекар*

*День вшанування учасників бойових дій
на території інших держав (А. Штонда,
викладач кафедри фізичного виховання,
2019 р.)*

*Л. Марфола,
провідний бібліотекар*

*Н. Пономаренко, завідувач
інформаційно-бібліографічним
відділом*

*С. Самойлова,
директор бібліотеки*

*Н. Зміївська, завідувач відділу
обслуговування і збереження
літератури*

*Н. Дрьомова,
провідний бібліограф*

С. Федько

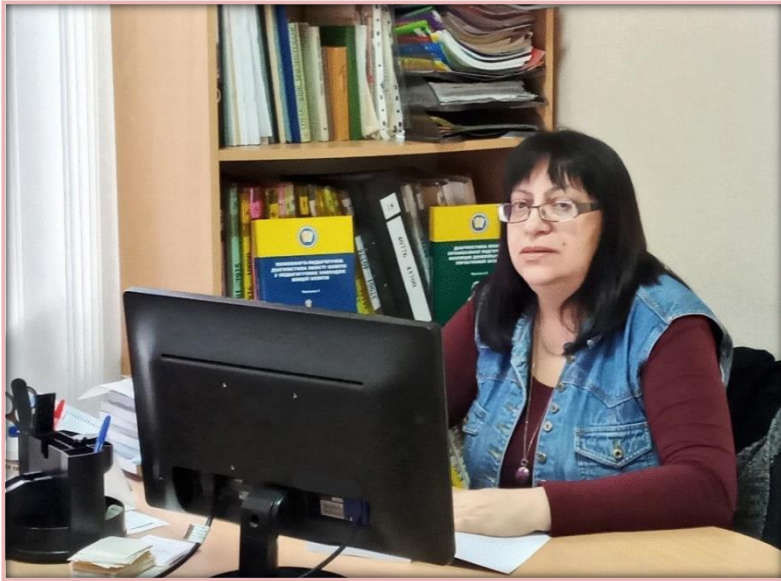
*Н. Пономаренко, Н. Дрьомова, М. Збітнева,
С. Самойлова, Т. Пасічник, Н. Зміївська*

*Привітання від ректорату академії з професійним святом
Всеукраїнським днем бібліотек (2018 р.)*

*С. Самойлова, Н. Пономаренко, Л. Абасова,
Н. Зміївська, Н. Зміївська, Т. Пасічник (2017 р.)*

І. Сергієнко, завідувач
відділу комплектування та
обліку документів

Н. Дрьомова,
Н. Пономаренко

Екопарк Фельдмана
(2016 р.)

С. Самойлова, Н. Чернишенко, І. Сергієнко (2020 р.)

*Л. Марфола, Н. Зміївська, С. Самойлова,
І. Сергієнко, Т. Пасічник (2020 р.)*

Ми - бібліотекарі

*Нас усі уявляють мудрими,
Нас усі уявляють скромними,
В окулярах, на ніс насунутих,
Книговидаткою заклопотаними.
Але ми - не лише розумниці,
Не сухі і безликі книжниці.
Ми - хранительки вічної мудрості
І невдячної справи подвижниць.
Ми - гарівні своєю привітністю,
І людей любимо більше, ніж літери.
Наші душі наповнені ніжністю.*

*В інформації морі ми - лідери.
Ми веселі і жарти цінуємо,
І на моду увагу звертаємо.
Ми співаємо і танцюємо,
І повірте, ціну собі знаємо.
А крім того, перемо і миємо,
Варимо, шкваримо і гаптуємо;
Вишиваємо, в'яжемо, шиемо
І сімейний бюджет рятуємо.
Ми удачу на гроші не міряємо,
Всі життєві пізнавши істини,
Ми у краще майбутнє віримо,
Залишаючись оптимістами.*

(Л. Онофрійчук)

... couldn't make
he was here

... his best friend
laughing and crying
one.

75
391 ... said. "Go on, then."

... thought. A piece of paper
held an open Bible as big as the
407